

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på regeringens forskningspolitik

(Ert dnr: U2019/02263/UH)

Etikprövningsmyndigheten lämnar följande synpunkter på regeringens forskningspolitik.

Allmän, inledande synpunkt

Från myndighetens perspektiv är det viktigt att betona att all forskning i Sverige behöver utföras med respekt för människovärdet. Detta bör genomsyra regeringens forskningspolitik.

Behovet av en effektiv etikprövning av hög kvalitet

Etikprövning syftar till att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet i forskning. En god och effektiv etikprövning skapar förutsättningar för en säker och högkvalitativ forskning, vilket borgar för viktiga vetenskapliga framsteg och nya produkter för människors hälsa. På detta sätt kan verksamheten även bidra till att stärka Life Science i Sverige.

Forskning i akuta situationer

Med nu gällande lagstiftning finns det i praktiken väldigt små möjligheter att bedriva medicinsk forskning i Sverige i akuta situationer, dvs. situationer när en person akut insjuknar eller skadas och inte själv, t.ex. på grund av medvetlöshet, är förmögen att samtycka till forskning. Forskning på människor i Sverige kräver som huvudregel att forskningspersonen själv har samtyckt till att delta i forskningen. Under vissa särskilda förutsättningar kan forskning ske på människor som, tillfälligt eller mer varaktigt, saknar förmåga att lämna samtycke. I dessa fall krävs dock att en nära anhörig eller god man/förvaltare har informerats om den tänkta forskningen och fått möjlighet att motsätta sig att den aktuella personen inkluderas i forskningen. Normalt är det inte möjligt att uppfylla dessa krav i en akut situation när de inledande forskningsåtgärderna behöver kunna vidtas omgående.

Etikprövningsmyndighetens primära intresse och uppgift är att skydda forskningspersonerna. För de människor som riskerar att drabbas av akuta sjukdomsfall är det dock allvarligt, även sett ur ett etiskt perspektiv, att livsviktig medicinsk forskning inte kan utföras med deltagande av svenska forskningspersoner. Målet måste därför vara att så snart det är möjligt införa en ordning som möjliggör forskning i akuta situationer i Sverige utan att ge avkall på forskningspersonernas välfärd eller respekten för människovärdet.

För Etikprövningsmyndigheten

Johan Modin
Direktör